

[Gustav Pedersen.]

I forbindelse med de famøse og meget omdiskuterede statsindgreb har der også været talt om omkostningerne ved disse foranstaltninger. I visse tilfælde er denne propaganda drevet så hårdt, at befolkningen må få indtrykket af, at det er disse administrationsomkostninger, der driver skatterne i vejret. Der kan derfor være grund til at pege på det aflagte statsregnskab for 1947—48, der er forberedt af venstre og administreret af venstre for den største del af årets vedkommende.

Det viser på følgende konti: priskontrol, varedirektorat, nævnene og kornkontoret en samlet udgift på 24 007 582 kr. Det var altså det sidste år, venstre administrerede. På det finanslovsforslag, som nu er fremlagt, er der på samme konti trods prisstigninger opført 21 751 355 kr., altså en nedgang på 2¼ mill. kr. Det er fortsat mange penge, men lad mig som sammenligningsgrundlag nævne, at en enkelt privat bank, Den danske Landmandsbank, har en omkostningskonto for 1947 på 21 826 985 kr., hvortil kommer 1½ mill. kr. til tantieme og pension. Jeg ønsker ikke hermed blot at antyde, at landmandsbanken administrerer dyrt eller for dyrt. Jeg har intet kendskab til enkeltheder i forbindelse med landmandsbankens administration og kender altså kun regnskabet. Jeg nævner tallet for at vise, at administrative opgaver også i det private erhvervsliv medfører omkostninger, som ville have fået forrige generations ledere til at ryste fortvivlet på hovedet. Tilværelsen har nu engang udviklet sig sådan, at man ikke længere overlader administrative afgørelser til et tilfældigt skøn eller en leders evne til som gennem en sjette sans at vurdere rigtigt. Nu laver man regnskaber med tilhørende omfattende statistik, man laver på ethvert produktionsområde omfattende kalkuler og beregninger, man laver markedsanalyser, og man laver videnskabelige undersøgelser af, hvor mange sekunders arbejdstid der unødvendigt kan gå tabt. Derfor er det karakteristisk at konstatere, at de kredse, som skælder ud over statsadministrationens vækst — ofte med en vis fariseisk indstilling, fordi en ikke ringe del af statsadministrationen skyldes vanskelighederne ved at få de rigtige oplysninger frem —, selv udvikler administration i et tempo, som staten aldrig har kunnet følge. På de fleste områder er det nødvendigt, at man gør det, fordi forholdene, konkurrencen og mange andre ting tvinger det frem. I visse tilfælde kan det udvikle sig til karrikatur,

og man tier stille med det, medens man meget gerne taler om statens kontorier i en tone, som om al årsag til tidens vanskeligheder lå deri, at staten fortrinsvis anvender forkvaklede hjerner, hvis eneste formål er at genere erhvervslivet.

Må jeg til slut om dette afsnit sige følgende: vi har nu her i landet haft valuta- og dermed importkontrol i over 16 år. Der har i alle disse år uden undtagelse været såkaldt „borgerligt“ eller, hvis man hellere vil sige det på en anden måde, „antisocialistisk“ flertal i begge rigsdagens ting. Trods det har altså statsindgrebene været forlænget år efter år i alle årene, bortset fra perioden 1936—39, med tilslutning fra mindst 3 partier. Der har i hele perioden — under krig og fred, når socialdemokratiet havde udpeget handelsministeren, og når vi ikke havde det, når vi kunne nogvive med støtte fra et andet parti, og når vi skulle have mindst to støttepartier — været raset i samtlige venstreblade og i alle konservative aviser mod disse „indgreb“, der benævntes „den socialistiske spændetrøje“.

Var det ikke snart på tide, at befolkningen blev klar over, at selv de groveste beskyldninger ikke kan ændre den kendsgerning, at end ikke et rent og klart flertal til de partier, der har den ubetingede erhvervsfrihed på deres program, er nok til, at man vover et så farligt eksperiment, som det ville være at kaste al landets valuta ud i en hemningsløs, uorganiseret og ukontrolleret jagt efter varer med ønsket om den størst mulige fortjeneste som den eneste vejviser og med risiko for, at vi hverken kan slutte handelsaftaler eller skaffe den til livets opretholdelse nødvendige import.

Jeg ved ikke, om det er nødvendigt at dokumentere, at alle lovene er gennemført på forsvarligt parlamentarisk grundlag, og at der i hele perioden har været parlamentarisk flertal bag lovenes administration. At der har været ubegrænset frihed til at kritisere både lovene og deres administration, behøver jeg ikke at dokumentere. Der er næppe et lovgivningsområde, hvor der bare tilnærmelsesvis har været sat så meget og så groft skyts ind. Når det altsammen har været omsonst, burde det måske få erhvervslederne, såvel de faglige som de politiske, til at overveje, om det alligevel ikke er de vilkår, verden giver os, og ikke socialdemokraternes magtbrynde, der er den dybere årsag til, at vi bevarer indgrebene. Så ville der måske være håb om, at der kunne skabes så megen loyalitet i samarbejde mellem